

מערך פעילות – מי פה האחראי? (חן טפר-חן)

רציונל

הפעילות עוסקת בשאלת האחריות בכל הנוגע לזיכרון השואה. מה ההיבטים הפורמליים של האחריות ומה המקומות בהם גם אזרחים ללא כל סמכות פורמלית (כמו בני הנוער) יכולים לקחת חלק בזיכרון ובשימור שלו.

משך זמן

90 דקות

חלק א 30 דק

חלק ב 10 דק עד החלוקה לתת קבוצות

15 דק בקבוצות

10 דק הצגה במליאה

חלק ג 15 דק

חלק ד 10 דק

דגשים למנחה

מומלץ לארגן את הכיתה כך שיהיה מקום במרכז לזוז מעט (שולחנות צמודים לקירות וכיסאות בצורת ח'.

רשימת עזרים

לוח וטוש מחיק

מבנה הפעילות

חלק א'

המנחה מסביר שהוא מציג סוגיה ועל התלמידים להחליט מי האחראי לטיפול בה.

הסוגיות:

- הצלחת שכבת י"ב בתיכון בבגרות באנגלית (תשובות אופציונליות שעשויות לעלות מהמשתתפים: משרד החינוך, מכללות להכשרת מורים, ההורים של התלמידים, התלמידים עצמם).
  - מניעת תאונות דרכים בישראל (תשובות אופציונליות שעשויות לעלות מהמשתתפים: משרד התחבורה, בתי משפט שיענישו יותר, משטרת ישראל, הנהג הישראלי).
- על כל תשובה שייתן משתתף ינסה המנחה לבקש הרחבה: מדוע לדעתך זה האחראי? איך באה לידי ביטוי האחריות שלו? כמו כן, יש לתת מקום לדיון, לשכנוע, לשיח בין הדעות השונות.

חלק ב'

לאחר מכן, יש לשאול על מי האחריות לזיכרון השואה?

יש לכתוב את כל התשובות על הלוח (תשובות אופציונליות שעשויות לעלות מהמשתתפים: המדינה, בתי הספר, ההורים שמחנכים את הילדים וכו').

כעת יש לחלק את המשתתפים לקבוצות על פי התשובות שהם נתנו. קבוצה אחת תהיה המדינה, קבוצה אחת תהיה בתי הספר וכן הלאה.

על כל קבוצה לקיים דיון ולענות על שתי שאלות:

1. כיצד באה לידי ביטוי האחריות של אותו הגוף שהם מייצגים.
2. את מי הם צריכים כדי להצליח במשימה של זיכרון השואה. (לדוגמא: בתי הספר אחראיים לקיים טקס ביום הזיכרון, כדי להצליח במשימה הם צריכים את התלמידים שיגיעו ויתנהגו בהתאם לכללי הטקס).

חוזרים למליאה, כל קבוצה מציגה את תחום אחריותה ותשובות לשתי השאלות.

חלק ג'

דיון במליאה:

- על מי מוטלת רוב האחריות בכל הנוגע לזיכרון השואה?
- האם לכם כבני נוער יש אחריות על זיכרון השואה?
- מה כל אחד מאתנו יכול לעשות כדי לקיים את זיכרון השואה?
- אלו דרכים שונות אתם מכירים?

*מכאן ניתן להמשיך בהסבר על "צום נזכור".

צום נזכור

נפטר ניצול השואה האחרון...
זאת תהיה הכותרת בכל העיתונים באחד הימים בעשור הקרוב.
לא יהיו עוד אנשי עדות, הנסיעות לפולין ילכו ויתמעטו, והקשר שלנו כיהודים לשואה הגדולה שעברה על עמנו תלך ותפוגג. מה עושים? איך מוודאים שזיכרון זה לא ישכח?
בכדי לזכור ולא לשכוח, החלטנו, פשוט לצום ביום השואה. צום, הדרך הכל כך יהודית לזכור.
הצום, אשר אם יהפוך למנהג רחב, יבטיח כי גם לאחר היום בו הכותרת בעיתון תצק כי נפטר ניצול השואה האחרון, אנחנו נמשיך ונזכור, לא רק בראש ואפילו בלב, אלא גם בבטן, את מה שהיה ואסור שיחזור לעולם.
אנחנו יוצאים בקריאה לציבור לצום ביום השואה כל אחד לפי יכולתו ורצונו. אולי רק מאוכל, אולי רק כמה שעות ואולי מזריחה עד שקיעה. וניצור יחד דרך נוספת לזכור ולא לשכוח.

חלק ד' - סיכום

מספרים לתלמידים:

כפי שידוע, בן גוריון עבר לגור בשדה בוקר ויום אחד הוא טייל עם עמוס בנו ליד המצוק וביקש ממנו לקבור אותו שם. עמוס תמחה מדוע לא בהר הרצל, ובן גוריון אמר שהוא רוצה שיעלו לנגב אחריו גם במותו.
על גבי הקבר הוא בחר לציין אך ורק אירוע אחד מכל חייו ותפקידיו המפוארים: את אירוע עלייתו לארץ. ואכן על קברו כתוב: דוד בן גוריון, עלה ארצה בתרס"ו (1906).
דוד בן גוריון רצה לומר שבמעשה הקטן של האדם – שם ההיסטוריה מתרחשת. כל אחד יכול לקחת חלק. הבחירה היא בידי האדם.

שאלת יציאה – EXIT TICKET

מה אני אעשה ביום השואה הקרוב אחרת?

